

Rom 10, 10

10: For med hjertet tror en til rettferdighet, og med munnen bekjenner en til frelse.

Først legger en merke til hvordan Paulus nå nevner troen og bekjennelsen i deres rette rekkefølge. Når han i v. 9 nevnte munnens bekjennelse før hjertets tro, var det en følge av rekkefølgen i det han siterte fra Moses om "munn" og "hjerter". Men her vil apostelen gå mer bestemt inn på selve saken, og da nevner han hjertets tro først, og munnens bekjennelse etter.

Det har blitt oppfattet litt forskjellig at apostelen her på denne måten skiller, og sier at vi blir rettferdiggjort ved tro, og frelst ved bekjennelsen. Noen har ment at dette bare skyldes hensynet til formuleringen, og ikke selve saken. Slik at det fremdeles bare menes det samme som ovenfor; at med hjertets tro og munnens bekjennelse blir vi rettferdig og frelst. Men denne utleggelsen er ikke dekkende, når en ser på de bestemte og uttrykkelige ordene Paulus anvender her. Og i så fall skulle også bekjennelsen kunne kreves for at vi skulle være rettferdige, like så vel som troen. Men vi ser jo at Paulus her, overensstemmende med hele Skriften, sier at bare ved hjertets tro blir vi rettferdige. Altså må vi holde fast på at Paulus har en bestemt mening med å formulere det slik, at "med hjertet tror en til rettferdighet, og med munnen bekjenner en til frelse". Og da har en funnet at det er dette han vil ha fram: Troen er noe som er skjult i hjertet, og som bare Gud ser. Gjennom den er vi nå allerede rettferdige innfor ham. Men denne hjertets tro må komme fram og vise seg i gjerning og styrke, hvis vi virkelig skal nå fram til himmelen. Dette skjer så gjennom bekjennelsen, som liksom blir den synlige veien fram til vi virkelig skal få motta den endelige frelse og salighet som vi allerede nå bare ved troen har arveretten til.

Og dette gjelder til alle tider, men har sin særlige betydning for den tiden som var full av forfølgelse, når Paulus skrev dette. Ikke minst da var de troendes endelige frelse avhengig av at de holdt ut/fortsatte med sin bekjennelse. Ved troen i hjertet var de allerede rettferdige for Gud og benådet. Men at de virkelig skulle nå fram til den evige saligheten, det avhang av om de kunne stå fast i sin bekjennelse når de for Kristi skyld måtte lide og kanskje miste alt de hadde kjært på denne jord: ektefelle, barn, far og mor, brødre, friheten, ja, sitt eget liv. Da gjelder det at en "med hjertet tror til rettferdighet, og med munnen bekjenner til frelse" (konf. Heb 10: 36-38, 3: 6).

Men selv om vi ikke blir satt på samme prøve med vår bekjennelse som i de tidene med forfølgelser, så kan det likevel komme til å stå på vår bekjennelse, om vi skal nå fram til himmelens salighet. For hvis ikke hjertets tro får vise sin styrke gjennom bekjennelsen, så kveles nådens verk i sjelen. Dels gjennom selve den utroskapen som ligger nettopp i dette at vi ikke bekjenner vår Herre. Dels fordi verden alltid får dobbel makt over oss når vi ikke vitner om sannheten. Og hvis troen virkelig finnes i hjertet, så må der nødvendigvis være en indre trang og drift til å ville tale om den store og dyrebare

skatten vi nå har fått i hjertet vårt. Og gjennom vitnesbyrd om sannheten dokumenterer den nidkjærhet for Herrens ære, og den kjærlighet til vår neste som følger med troen. Når så menneskene ikke er lydige, men står imot når Ånden minner og driver, da kveles nådens verk i sjelen, på samme måte som en ild kveles og slokner, når den stenges inne så den ikke får luft.

Slik forstår vi da selve hovedbudskapet i at "med hjertet tror en til rettferdighet, og med munnen bekjenner en til frelse". Både troen og bekjennelsen er nødvendige for vår frelse, men på helt forskjellig vis. Innfor Gud blir vi rettferdige og benådet bare gjennom hjertets tro. For troen holder seg utelukkende til den fullkomne rettferdigheten i Kristus. Slik at hvis den som just har fått troen, straks etterpå dør, så går han inn til Livet, før noen bekjennelse er kommet over leppene hans. Men hvis han får leve en tid her på jord, da er det helt nødvendig at det blir bekjennelse. Det er nødvendig for åndens liv at det får vise og gi uttrykk for den nådekraften som bor i hjertet. Her er det viktig å legge nøy merke til ordene: "med hjertet tror en". Denne troen er den frelsende troen - ikke den troen som bare finnes i hodet og bare er forstandens overbevisning om at dette er sant. Men den som bor i hjertet, dvs. er et sjelens begjær, behov, som det søker og strekker seg etter (for det er dette som ligger i Skriftens ord: "hjertet"). Derfor skildres også troens liv ofte i Skriften som hungrer, tørste, søke, begjære, påkalle, komme til Jesus osv.

Ja, hva "hjertets tro" er, det kan en f. eks. se i det som skjedde med disiplene da deres Herre var død. Vi ser dem når forstandens tro eller overbevisning om ham var knust. Da sa de: "Vi håpet (tidligere) at det var han som skulle forløse Israel" (her fortsetter teksten i COR's bibel med et "... , men ..."). Men likevel hang de så fast ved ham i hjertets kjærlighet, at de kunne ikke la være å søke etter ham og tale om ham. Dette forteller oss hva "hjertets tro" er, til forskjell fra den kalde forstandens tro. Og "med hjertet tror en til rettferdighet" sier apostelen. Det vil si at med denne troen er det vi tar imot Kristi rettferdighet. Derfor kalles den også "troens rettferdighet" (Rom 4: 13). Det er ikke selve troen som er din rettferdighet, men den setter oss inn i Kristi rettferdighet. Derfor sies det også her uttrykkelig at en "tror til rettferdighet". Hvordan vi nå blir frelst gjennom denne troen, det får vi ser mer om i neste vers. Her vil vi nå se nøyere på ordene om bekjennelsen.

Hvorfor bekjennelsen er nødvendig for vår frelse, det vil vi nok særlig forstå hvis vi går dypere inn i den sannheten at der troen finnes i hjertet, der må det nødvendigvis være født noe nytt. Det må være født en indre trang eller drift til å ville tale om de store skattene hjertet nå har fått motta. Der må også være en kjærlighetens nidkjærhet for at andre må bli frelst, og for å opphøye Herren. Denne kjærlighetens nidkjærhet må også uttrykke seg i ord. Og hvis en levende tro alltid skaper en slik trang og nidkjærhet, da må også konsekvensen bli at hvis en som tror likevel ikke bekjenner sin Frelser, så må han stå imot og kvele Åndens tale i hjertet sitt. Men da kan vi også trekke denne slutning, at de som ikke kjenner til denne indre trang til å tale om de himmelske skattene, og heller ikke har denne kjærlige nidkjærheten for at andre må bli frelst, ennå ikke kan ha denne levende troen i hjertet. Det første og viktigste spørsmålet blir da dette: Er det sikkert at den levende troen nødvendigvis må medføre en indre trang og lyst til å tale om sin store skatt, og denne nidkjærheten for at andre må bli frelst? Og ettersom denne sannheten avslører mye falsk åndelighet, vil den også

alltid møte store motsigelser. La oss da prøve disse i lyset av Guds ord! Lykkelig er den sjel som våkner opp fra sin falske åndelighet, og lar Guds ord få råde!

Motstanden begynner ofte med en sammenblanding av noe sant og noe falskt. Det sies f. eks.: Mange kan tale vakkert om Gud og Jesus, om troen og nåden. Men med livet sitt fornekter de ham. Bekjenn ham derfor heller med ditt liv, så kan du tie med munnen - hvis du da ikke blir konkret oppfordret til å bekjenne din tro. Da må du jo bekjenne med munnen - ellers ikke. Til slikt må vi svare at dessverre er det sant at mange taler vakkert om Gud og Jesus, men samtidig fornekter ham med sitt liv. Og at disse ganske riktig ville gjort best i å tie. Det er også sant at det er nødvendig å bekjenne ham med hele vårt liv.

Men fremdeles står det helt fast at den levende troen også må gi seg utslag i at vi "med munnen bekjenner". Det stadfester både Herren og hans vitner. Ja, det må føre til en indre lyst og trang til dette. Herren Kristus sier: "Der skatten deres er, der vil også hjertet deres være", og "det hjertet flyter over av, det taler munnen" (Mat 6: 21, 12: 34). Dette sier altså Herren! Og sannheten i disse ordene bevises i alle mulige forhold. I all menneskelig tale hører en bestandig hva hjertet deres er fullt av. Du hører at det kjøpmannen først og sist snakker om, det er varer og salget. Eller du hører gårdbrukeren taler om været og avling. Da vet du at dette avslører hva hjertet deres er opptatt med.

Nå sier altså Herren Kristus at dette gjelder også i det åndelige forholdet, at "det hjertet flyter over av, det taler munnen". Men du foretrekker altså akkurat her å gjøre et unntak fra den regelen som ellers er allment godtatt? Vitner ikke dette om at en eller annen sterk åndsmakt binder sjelen din så du blir "ulydig mot sannheten"? Ja, som gjør at du selv ennå ikke har opplevd at hjertet blir fylt av de himmelske skattene, som gjør at en får lyst til å tale nettopp om disse. Kanskje kjenner du også mange mennesker som gjennom et langt liv ikke en eneste gang talte om Jesus og de himmelske ting, men nå er blitt så forvandlet. De har fått sånn indre lyst og trang til å bekjenne, at de kan ikke stanses hverken med trusler eller straff. Der ser du jo med egne øyne hva som ligger i disse Kristi ord: "det hjertet flyter over av, det taler munnen". Og så fylt av det himmelske er hjertene deres blitt bare ved troen, den frelsende troen. For nå har de fått Guds nåde, er hans barn og venner, og skal få evig liv. Paulus sier: "Siden vi har den samme troens Ånd, etter det som er skrevet: Jeg trodde, derfor talte jeg, - så tror også vi, derfor taler vi" (2Kor 4: 13).

Legg merke til at apostelen sier at det vi taler, det er det bare troen som virker. Og her har han sitert Davids ord i Sal 116: 10. Men der ser vi av fortsettelsen at dette talte David på tross av at han ble forfulgt på grunn av sin bekjennelse: "Jeg trodde, derfor talte jeg, jag som var storligen plågad". Og i Sal 120: 7 ser vi David sier: "Jag själv håller frid, men så snart jag säger ett ord, äro de redo til strids". Og hvorfor taler han på denne måten? Jo, av dette ser vi at han talte slett ikke på noen oppfordring, men han sier: "Jeg tror, derfor taler jeg". Jeg tror så herlige ting at jeg kan ikke tie. Hjertet mitt brenner og blir for fullt. Jeg tror, selv om menneskene står klar til å angripe meg. I alle disse ordene Kristus, David og Paulus har talt, sies det uttrykkelig at det ligger i troens og hjertets natur at en vil

gjærne tale om det som er blitt hjertets skatt og rikdom. At der den sanne troens ånd er, der må det også bli en indre lyst og trang både til å tale om sin herlige skatt, og til kjærlig nidkjærhet for andres frelse og for Herrens ære.

Og noe annet skulle vel ikke være mulig, når det allerede ligger i alle menneskers natur å gjærne ville tale om det hjertet er fullt av? Nå har sjelen fått den uutsigelig store skatten og lykken at jeg er forsonet med Gud. Jeg er Guds barn og har hans løfte om himmelens herlighet. Men hvis en bare har alt dette i forstanden, da blir det riktig nok ingen hjertets lyst og trang av det. Hvis det derimot er blitt levende og sant for hjertet, hvordan kan en da tie om det? Ja, slik står saken: "På tro og tro er det stor forskjell" (Luther). Paulus taler om en tro som er blitt liv og sannhet i sjelen. Da må der nødvendigvis bli en indre lyst og trang til å tale om disse uendelige skattene. La oss tenke oss at noen vil søke lykken i en annen verdensdel. De håper at der skal de lykkes bedre. De selger eiendommen sin her de nå bor, her som de har slekten og vennene. Nå skal de reise til den andre siden av kloden. Er det mulig at de under all denne forberedelsen, og under selve reisen, ikke skulle tale med hverandre om dette veldige som de nå gir seg ut på? Nei, tvert imot er det nå ikke noe annet de taler så mye om som akkurat dette.

En kristen har jo en langt større lykke i sikte, han "søker et bättre fädernesland, det himmelska". Han skal avlegge all sin gamle syndige tilstand. Han skal gå gjennom en farlig verden, skal følge sin Herre gjennom mang en kamp, men også gjennom mye som leger kampens sår. De går framover mot et rike som er evig. Skulle han tross alt dette aldri tale med vennene sine om det som lå ham på hjertet? Skulle den nye kjærlige omsorgen som Ånden virker, aldri vise seg gjennom det han talte? Å, må det alltid være sant i våre liv, at "det hjertet flyter over av, det taler munnen".

Men ennå vil det være noen som har innvendinger. De sier: Men det finnes nå mange fine kristne som aldri har det på den måten at de absolutt skal tale om det de tror, men viser heller sin tro gjennom sine gjærninger. Da må vi bare svare: Hvor står det skrevet noe som gir dekning for dette? Hvor står det i Guds ord at de er kristne, de som aldri har trang til å tale om Kristus? Men de er så fine mennesker, sier du. Fremdeles spør vi: Hvor står det skrevet av slike er kristne? Fine mennesker, et fint kristelig liv, redelighet og omsorg overfor medmennesker kan springe ut fra mange slags kilder. Det behøver ikke være troens frukt. Hvor står det skrevet at de som har fått så stor en skatt som Kristus i hjertet, kan tie om ham? Stilt overfor Skriftens ord og eksempler kan vi strekke oss så langt at vi kan godta at enkelte svake barn i nåden en begrenset tid, eller enkelte perioder, kan være åndelig stumme. Men det har aldri vært Guds mening at slik skulle de fortsette å være. Til en viss tid kunne Josef fra Arimatea være en Jesu disippel "i hemmelighet, av frykt for jødene". For Nikodemus begynte det med at det var bare dekket av nattens mørke han våget å oppsøke Jesus. Men det kom en tid for dem begge, da de stod fram med åpen bekjennelse (Joh 19: 38-40).

Det er noe ganske annet om vi, på grunn av menneskefrykt eller kjødelig treghet, en gang iblant tier om Herren. Noe slikt kan også hende med de som tror, og de lever likevel under tilgivelsen. For i all

sin synd og mangler søker de alltid til nådens trone i bønn om tilgivelse og ny kraft. En helt annen sak er det når vår tro og åndelighet er av en slik art at det aldri har gitt noen indre lyst og trang til å bekjenne Jesus. Her må Guds ord selvsagt gjelde mer enn hva menneskene tenker og mener. Og nå lærer Guds ord altså at det først og fremst ligger i selve vår natur at vi gjerne taler om det hjertet er fylt av. Dernest at den sanne troen fyller hjertet med store himmelske skatter og nidkjærhet for Herrens ære og sjelenes vel, og at alt dette da må trenge seg på også gjennom vår tale. Videre lærer Guds ord oss at de troende til alle tider har bekjent Jesus. Ikke bare med gjerninger, men også med munnen - "det taler munnen" sa Herren Kristus. "Med munnen bekjenner en" sier teksten vår. Og Skriften lærer at de talte ikke bare på oppfordring, men av hjertens lyst - "det hjertet flyter over av, det taler munnen".

Alt dette gir oss tre viktige lærdommer. Den første: Har det ennå aldri blitt slik med deg at det er blitt en lyst for deg å tale om det åndelige? Og har du heller ikke den kjærlighetens nidkjærhet for Herrens ære og andres frelse at du ønsker du kunne tale med dette som mål? La det da være helt klart at du ennå ikke har opplevd hva den levende troen er. Uansett om alle andre mener du er en kristen, så lever du likevel bare i en eller annen falsk og selvgjort kristendom. Så prøver du kanskje å rette på saken med at du begynner å anstrenge deg for å tale om Jesus. Så tenker du at nå har jeg da i alle fall det tegnet på en levende tro. Men i det du da foretar deg, bedrar du bare deg selv. Skriften taler om en bekjennelse som springer ut fra en indre lyst og trang, som virkes av selve troen. Ikke en bekjennelse som bare er noe du har tvunget fram. Nei, la deg nå bare overbevise om at du mangler selve kilden til bekjennelsen; den levende troen. Kom så fram for Herren med denne nøden, og gi ikke opp før du har fått en slik tro som selv skaper de virkningene som du ser gjennom hele Skriften og til alle tider har vært kjennetegnet på den sanne troen.

Den andre lærdommen er denne: Ved Guds store nåde har du nå fått en slik tro på Jesus at du virkelig har lyst til å tale om ham til vennene dine, kan vitne om ham til hjelp for andre og til hans ære, - selv om du nok også daglig knuses på grunn av stor svakhet og forsømmelighet nettopp på dette området. Men legg merke til at bare det er slik at dette er noe du har lyst til, og du har det slik at når du fornyes i din tro, så får du også en ny lyst og kraft i bekjennelsen, - så skal du vite at uansett alle dine fall, så vitner dette likevel om at Herren har gitt deg nåde, og virket i deg den troen som teksten vår og hele Skriften taler om. I kjøtt og blod finnes aldri denne lysten til å tale om Jesus, eller denne kjærlighetens nidkjærhet for sjelers frelse og Herrens ære. Slik skal Guds verk gjenkjennes på dets frukt, også på "frukt av lepper som lover hans navn" (Heb 13: 15, Hos 14: 3).

Den tredje lærdommen er: Du har kanskje opplevd alt dette, og du har også etter din ånd lyst til å vitne om Herren*, men treghet i ditt kjød, verdens fiendskap eller vennskap, og kanskje andre forhold holder deg tilbake. Da må du våke og be om at du nå ikke følger ditt kjøtt og blir ulydig mot Ånden. For da kan Åndens verk igjen kveles i deg. Tekstens ord står fast: "Med hjertet tror en til rettferdighet, og med munnen bekjenner en til frelse". Er vi allerede blitt rettferdige innfor Gud, så skal vi også nå fram til frelsens mål i himmelen - så sant vi "helt til enden holder fast på frimodigheten og rosen som håpet gir" (Heb 3: 6).

[* Det vi snakker om er ikke å "gå ut og preke" - "Mine brødre, ikke mange av dere må bli lærere" (Jak 3: 1) -, men bare at vi, mens vi hver dag passer på å utføre vårt jordiske kall rett og godt, benytter de mulighetene der er til å tale noe som fører til evig liv. For hele verden taler bare om unyttige ting.]